

Samråd om detaljplan för Linbanan 1, centrumbebyggelse och kultur

Detaljplanen hanteras med ett **normalt planförfarande**. Under samrådstiden som har pågått mellan den 19 juli – 5 sep 2013 har samråd skett med berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen. Samrådshandlingar har skickats ut till ovan nämnda, vilka har beretts tillfälle att yttra sig över upprättat detaljplaneförslag.

Under samrådstiden har totalt 14 skriftliga yttranden inkommit. Samrådsredogörelsen redovisar de skriftliga synpunkterna som har inkommit samt kommentarer till dessa. Samtliga skriftliga inkomna synpunkter förvaras i sin helhet i planakten hos Miljö- och byggnämnden på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Yttranden har inkommit enligt följande:

Yttranden

Daterat

1. Länsstyrelsen	2013-09-04
2. Kiruna Airport Swedavia	2013-08-16
3. Bergsstaten	2013-08-20
4. Vattenfall	2013-08-20
5. Försvarsmakten	2013-08-14
6. Skanova	2013-08-21
7. TVAB/KKP	2013-09-05
8. LKAB	2013-09-05
9. Kommunkontoret, Mark och exploatering Kiruna kommun	2013-09-10
10. SGU	2013-09-18
11. Statens fastighetsverk	2013-09-18
12. Trafikverket	2013-09-16
13. Sokab	2013-09-02
14. Privatperson 1	2013-07-21

YTTRANDEN OCH KOMMENTARER

1. Länsstyrelsen, 2013-09-04

Den pressade tidplanen för nytt stadshus innebär att planeringen behöver starta innan utvecklingsplanen färdigställts, eller tävlingen om nytt stadshus har avgjorts. Detta gör att planförslaget i aktuellt skede är mycket flexibelt till sin utformning. Förslaget innebär bl.a. att hela planområdet kan bebyggas, dock med en höjdbegränsning enligt krav från flygplatsen.

Länsstyrelsen ser inga större problem med att planförslaget saknar bestämmelser när det gäller byggnadens arkitektur, utformning eller storlek, utan anser att den utvecklingsplan och det vinnande förslaget för nytt stadshus kommer att i tillräcklig omfattning styra upp denna aspekt. Det är ju även möjligt att utveckla granskningshandlingen vidare i detta avseende.

När det gäller påverkan på riksintresset för kulturmiljö, så görs bedömningen i planbeskrivningen och MKB:n att förslaget innebär positiva konsekvenser. Länsstyrelsens uppfattning är att det är svårt att avgöra påverkan på riksintresset utifrån detta enstaka planförslag.

Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att planförslaget inte inverkar negativt på vare sig riksintresse för ämnen och material eller kommunikationer.

Beträffande geoteknik, markföroreningar och buller framgår av planbeskrivningen att dessa frågor kommer att utredas vidare under fortsatt planprocess. Markföroreningar kommer att saneras till nivån Mindre känslig markanvändning (MKM), vilket är tillräcklig nivå för bl.a. kontor.

Eftersom det handlar om offentliga byggnader så är det viktigt att de går att nå enkelt för allmänheten. Av planbeskrivningen framgår att parkeringsfrågan kommer att hanteras i kommande detaljplaner, utanför det nu aktuella planområdet. Länsstyrelsen anser att det tydligare bör framgå hur parkeringsfrågan kan lösas och även hur man kan ta sig till området även utan bil.

Samråd

Samråd har ägt rum med Länsstyrelsens enheter för miljöskydd och kulturmiljö.

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inte några invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att beslutet att anta detaljplanen behöver prövas enligt bestämmelserna i 11 kap 10 § plan- och bygglagen.

Kommentar: Under sep 2013 färdigställdes utredningar inom planområdet gällande geoteknik och föroreningar. Det utfördes 26 stickprover över planområdet och de påvisade inga för höga föroreningshalter som översteg det generella riktvärdet för Mindre känslig mark. I en punkt öster om planområdet har föroreningar påträffats och om detta område ska exploateras bör kompletterande riktade provtagningar göras. Planhandlingarna kommer att kompletteras med resultaten från utredningarna.

Parkeringsfrågan kommer inte att lösas i detta detaljplanearbete. Frågan kommer att tas upp i en närliggande detaljplan till Linbanan 1. I det vinnande stadshusförslaget fanns det ett källarplan som är tänkt för personalparkering, men nu pågår det ett arbete att göra stadshuset mindre. Ett annat förslag som finns gällande personalparkering är

att ha en friliggande parkering. Funktionshinder kommer att ha möjligheten att parkera i nära anslutning till planområdet och en parkeringsutredning för övrig parkering pågår.

Planområdet ska vara lättillgängligt för alla i Kiruna kommun och besökare. Det kommer att bli tillfälliga angöringar och parkeringar vid och i planområdet för att kunna lösa det provisoriskt under uppbyggnadstiden. Mitt emot stadshuset finns planer på ett resecentrum.

2. Kiruna Airport Swedavia, 2013-08-16

Av en händelse så råkade vi upptäcka att det var en detaljplan ute på remiss, vi har inte fått något utskick av aktuell detaljplan. Det är viktigt att både Swedavia Kiruna Airport och LFV i Norrköping får ta del av alla nya detaljplaner för att yttra sig då dessa kan påverka flygplatsen.

Swedavia Kiruna Airport har tagit del av handling detaljplan för Linbanan 1, centrumbebyggelse. Vi har följande synpunkter att framföra. Det är svårt att på översiktskartan se var detta område ligger det vore lämpligt med en bättre markering och gärna text som visar var det är. Det finns ingen reglering av den totala byggnadshöjden, inklusive skorsten samt master, inom kvartersmark utan enbart reglering av markhöjd på allmän platsmark. Då det inte finns någon allmän platsmark inom detaljplanen så tittar vi inte på detta. Det är mycket viktigt för flyget att få en reglering av den totalbyggnadshöjd för att vi ska klara av flygets höjder för hinder. Vi bifogar höjdhinder karta över området. Vi måste också veta vilket höjdsystem som anges i plankartan. Vi kan inte se detta i någon av planhandlingarna. Vår höjdhinderkarta har höjdsystem är RH 2000 och omräkning måste ske för annat höjdsystem till detta för att få rätta totalhöjder.

Kommentar: Enligt min remisslista som plankontoret har att utgår ifrån vid utskick av detaljplaner ska ni på Kiruna Airport ha fått ett utskick gällande denna detaljplan.

Översiktskartan kommer att förtydligas enligt Ert önskemål. Totalhöjden är styrd genom planbestämmelse och i samrådshandlingen var totalhöjden +500 m.ö.h. I granskningshandlingen har vi höjt den till +504 (m.ö.h.) och tydliggjort i planbestämmelserna att det är totalhöjden som menas. När en detaljplan styr totalhöjden medför det att inga skorstenar eller master får vara högre än +504 m.ö.h. +504 m.ö.h. är inom flyghindret och kommer inte att skada flygverksamheten inom området. Rubriken för totalhöjden förändras till placering, utformning, utförande istället för utformning av allmänna platser.

Höjd- och plansystemet systemet på grundkartan är SWEREF 99 TM (plan) och RH00 (höjd). Plankartan kompletteras med denna information.

3. Bergsstaten, 2013-08-20

Inom den föreslagna detaljplanen för Linbanan 1 finns ett av LKAB:s undersökningstillstånd, Lappmalmen nr 2 med giltighetstid 2017-01-15.

Kommentar: Planhandlingarna uppdateras med dessa uppgifter.

4. Vattenfall, 2013-08-20

Vattenfall Eldistribution AB har inget att erinra om detaljplanen för Linbanan 1 i Kiruna.

Skickar med en kartbild som visar var våran 10 kV kabel på ett ungefär men som ligger utanför planområdet.

5. Försvarsmakten, 2013-08-14

Försvarsmakten har inget att erinra avseende rubricerat ärende.

Försvarsmakten vill poängtera att: om höga objekt blir aktuellt inom planområdet, vill Försvarsmakten få möjlighet att yttra sig i bygglovsskedet.

Kommentar: Plankontoret tar er begäran till sig och vidarebefordrar det till bygglovsavdelningen.

6. Skanova, 2013-08-21

Skanova har inget att erinra mot rubricerad detaljplan.

7. TVAB/KKP, 2013-09-05

Tekniska Verken lämnar följande yttrande.

1. Planbeskrivning

Förutsättningar, förändringar och konsekvenser

Teknisk försörjning

Vatten, avlopp och fjärrvärme

Fastigheten Linbanan 1 är ansluten till kommunalt vatten och spillvatten via servisledningar från Malmvägen. Dagvattenanslutning till fastigheten saknas. Fjärrvärmekulvert finns inom 400 – 600 meter från fastigheten.

Opto (rubrik saknas)

Stadsnätet är ej anslutet till fastigheten. Kommunalt bredband finns inom 300 – 400 meter från fastigheten.

Avfall

Avfallshanteringen inom Kiruna kommun regleras via "Renhållningsföreskrifter för Kiruna kommun" reviderad av KF 20120220.

Det anges ej i planbeskrivningen hur avfallshanteringen avses att hanteras. Nuvarande stadshus har avfallshanteringen på källarplan och om utrymme för detta ej är planerat för i det nya stadshuset kan ytterligare utrymme krävas på fastigheten. Tillgänglighet till sådant utrymme regleras utifrån Riktlinjer för transportvägar, hämtningsplatser etc. Avfall Sveriges rapport "Avfallshandboken".

Bland annat föreskrivs:

- att det skall vara möjligt för renhållningsfordon att kunna vända. Backning får endast förekomma i undantagsfall. Vändplan för en normal sopbil ska vara 18 m i diameter och ha en hindersfri remsa på 1,5 m. Alternativ till detta kan vara vändplats eller trevägskorsning som möjliggör s.k. T-vändning.
- Fri sikt och god framkomlighet samt en fri höjd av 4,7 meter.

Konsekvenser av planens genomförande

Teknisk försörjning

Hur och om fastigheten kommer att försörjas på det sätt som görs idag är avhängigt av E10:s dragning, den nya centrumetableringen etc. och behöver utredas. I texten anges att det kommer att göras i arbetet med utvecklingsplanen. Det är av yttersta vikt att TVAB och KKP, i detta arbete, får möjlighet att yttra sig och delta i utformning av de delar som berör bolagens ansvarsområden.

2. Miljökonsekvensbeskrivning

Inledning

Alternativ redovisning

Nollalternativ 2

Det anges att fastigheten Linbanan 1 är ansluten till kommunens vatten-, spillvatten-, samt fjärrvärmenät. Fjärrvärmekulvert finns inom 400 – 600 meter från fastigheten.

3. Analys av miljöaspekter

Kommunikationer

Järnväg

Notera att figur 5 som illustrerar tänkbara lösningar för järnvägsstationen och alternativa spår upptar en del av det markområde som kommunen tittar på för exploatering av östra industriområde etapp 3.

Kommentar: Byggrätten på fastigheten regleras inte. Därför finns det möjlighet att anlägga en byggnad utöver stadshuset, för att kunna möta upp de kriterier som finns för avfallshantering. De som vann arkitekttävlingen för den nya stadsplanen, White m.fl., gestaltar hur stadshustomten kommer att se ut och beslut om utformningen sker i slutet av oktober månad, 2013. Avfallshanteringen ska ske enligt de riktlinjer som Kiruna kommun har.

I och med beslutet i slutet av oktober, 2013 kommer kvartersstrukturen och volymerna att fastställas i första etappen för Utvecklingsplanen. När det kommer till genomförandet så kommer TVAB/KKP vara en samrådande part gällande det tekniska anläggandet. Det är viktigt att alla är med för att kunna nå ett bra resultat.

Det finns ett flertal förslag på hur järnvägstrafiken kan komma att se ut. De förslag som finns är under utredning. Östra industriområdet kommer att bli påverkade, men i vilken omfattning vet kommunen inte i dagsläget. Planarbetet för etapp 3 och processen att kunna få köpa marken av Statens fastighetsverk fortsätter.

Planbeskrivningen och MKB kommer att kompletteras med en förtydligande i avsnitten gällande den tekniska försörjningen.

8. LKAB, 2013-09-05

LKAB har tagit del av samrådshandlingarna för förslag till detaljplan för Linbanan 1, möjliggöra för det nya stadshuset.

LKAB har ingen erinran mot förslaget att möjliggöra för det nya stadshuset, med de noteringar som anges nedan.

I samrådshandlingarna begränsas totalhöjden till +500 m.ö.h. LKAB föreslår att totalhöjden höjs till +504,8 m.ö.h. vilket är den hinderfrihet som råder för Kiruna airport.

Beroende av vilket förslag som vinner Stadshustävlingen kan det finnas behov att i mindre omfattning justera Stadshustomtens läge och storlek. LKAB förutsätter att de exakta planområdesgränserna fastställs efter att vinnande förslag utsett i Stadshustävlingen.

Flera av tävlingsförslagen i Stadshustävlingen omfattar källare. Planen måste därför möjliggöra för byggnader med källare. Planen måste även möjliggöra för anläggande av parkeringsplatser då parkering för funktionshindrande, besökare och servicefordon kan komma att anläggas inom planområdet.

Kommentar: Den högsta totalhöjden har ändrats till +504 meter över nollplanet.

Det har skett förändringar på läget och storleken på planområdet utifrån det vinnande förslaget i Stadshustävlingen.

Detaljplanen reglerar inte om det ska finnas en källare eller inte. Eftersom det inte regleras i detaljplanen, finns möjligheten att anlägga källare om det önskas.

Gällande parkeringar för funktionshindrande och besökare kommer det att skötas i bygglovsskedet. Möjligheten finns att anlägga parkering inom planområdet, eftersom det inte har reglerats i detaljplanen. Angöringar till planområdet kommer också att kunna möjliggöras. Även det är inte styrt i detaljplanen.

9. Mark- och exploatering, Kommunkontoret, Kiruna kommun, 2013-09-11

Plankontoret har upprättat förslag till detaljplan för Kirunas nya stadshus. Planen har varit ute på samråd och kommunkontoret har lämnat synpunkter muntligt men lämnar denna sammanfattning skriftligt.

Planen omfattar tävlingsområdet för arkitekttävlingen om nytt stadshus. Planområdet måste anpassas till den byggnad som det beslutas om ska uppföras.

Den 13 september offentliggörs juryns val av vinnare och den 16 september fattas det politiska beslutet enligt plan. En första skiss över disponeringen av området runt stadshuset kommer att presenteras på Business Arena 18 september. Därefter kommer förslaget att bearbetas. I början av oktober bör en avgränsning av planområdet kunna göras.

I planförslaget anges under utformning av allmänna platser en föreskriven höjd på 500 m. Bestämmelsen måste göras om. Den bör t ex anges som högsta totalhöjd i meter över nollplanet under rubrik placering; utformning; utförande. Det är viktigt att högsta höjd sätt så högt som möjligt. I arkitekttävlingen har högsta höjd varit +504 m.

Plankartan måste kompletteras med fastighetsgränser.

Kommentar: I granskningshandlingarna anpassas planområdet till den byggnad som det beslutats om ska uppföras. Föreskriven höjd ändras till högsta totalhöjd i meter över nollplanet och höjs till + 504 meter. Rubriken byts till placering, utformning, utförande och handlingarna kompletteras med fastighetsgränser.

10. SGU, 2013-09-18

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 23 juli 2013 erhållit rubricerat ärende för yttrande. Med anledning härav vill SGU framföra följande:

Planområdet omfattas av riksintresse (Kiruna) för värdefulla ämnen och material enligt 3 kap. 7 § andra stycket miljöbalken, vilket också nämns i handlingarna. Området täcks av ett gällande undersökningstillstånd (Lappmalmen nr 2) som innehas av LKAB. Detta nämns också i handlingarna. Gruvan i Tuolluvaara, drygt 500 m nordost om planområdet, var driften mellan 1902 och 1982. Totalt bröts ca 25 miljoner ton järnmalm. Området omkring gruvan är idag återigen prospekteringsintressant.

SGU har i övrigt inget att tillägga i ärendet.

Kommentar: Det sker kontinuerliga samtal med LKAB under detaljplanearbetet.

11. Statens fastighetsverk, 2013-09-18

Statens fastighetsverk (SFV) har tagit del av rubricerat förslag till detaljplan och meddelar härmed att vi inte har några synpunkter på förslaget.

12. Trafikverket, 2013-09-16

Trafikverket har tagit del av handlingarna och tillstyrker inte detaljplanen. Detaljplanen är lokaliserad inom vägkorridoren för ny E10 i Kiruna. Vägkorridoren utgör riksintresse för kommunikation.

Områden som är av riksintresse för kommunikation ska enligt Miljöbalken 3 kap 8§ skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen.

I dagsläget pågår arbetet med en arbetsplan för ny E10. Ett förslag till ny E10 finns framtagen. Tills arbetsplanen är fastställd och den demokratiska processen är klar kan lokaliseringen av den nya vägen behöva ändras inom vägkorridoren. Trafikverket anser att detaljplanens placering låser delar av korridoren, vilket markant minskar möjligheten till justering av väglinjen. Detta kan påtagligt försvåra tillkomsten av den nya vägen.

Kiruna kommun har till Trafikverket framfört starka synpunkter om att profilen på ny E10 måste sänkas i området kring den aktuella detaljplanen. Motivet som Kiruna kommun framfört är bland annat hänsyn till det nya stadshuset, den aktuella detaljplanen.

Området där Kiruna kommun vill ha en sänkt vägprofil består av ett sandmagasin från den tidigare gruvbrytningen i Tuolluvaara.

Trafikverket har översiktligt utrett möjligheten att sänka profilen i området och på så vis placera vägen i skärning genom sandmagasinet. En sådan lösning skulle innebära tekniska svårigheter att anlägga vägen, ett större markintrång, fler olägenheter, risk för miljöeffekter som i dagsläget är svåra att förutspå samt en större kostnad jämfört med den lösning som ingår i arbetsplanen.

Den översiktliga utredningen visar:

Utförda miljögeotekniska undersökningar indikerar på föreningar som tungmetaller, PAH och olja. I vilken omfattning är oklart. Omfattande undersökningar skulle krävas.

Området är invallat och har ett högt grundvatten. Att lägga vägen i skärning skulle innebära att grundvattnet måste sänkas och ett stort utflöde skulle uppstå. Det vatten som tas ur magasinet måste släppas ut någonstans. De föroreningar som finns inne i magasinet kan till viss del komma att följa med flödet ut, vilket kan innebära att vattnet måste renas innan det släpps ut. Åtgärder för att rena vattnet kan bli omfattande och kostsamma. Det finns en risk för påverkan i utsläppspunkten och närliggande områden och recipienter.

Att sänka grundvattnet innebär att en s.k. sänkningstratt uppstår. När grundvattnet sänks uppstår sättningar. Ett större område kring den planerade vägen skulle påverkas av sådana sättningar. En säkerhetszon kring den planerade vägen kan bli nödvändig ur stabilitets- och sättningssynpunkt, vilket också innebär att mer mark behöver tas i anspråk.

Om vägen skulle schaktas ned skulle inte magasinets torrskorpa kunna nyttjas. Kostsamma förstärkningsåtgärder kan krävas för vägen.

Den nya vägen skulle hamna i kontakt med den vibrationskänsliga anrikningssanden, vilket innebär risk för vibrationer som skulle påverka närliggande/planerad bebyggelse. Då anrikningssanden består av blöta lösa massor går det inte att anlägga slänter på traditionellt vis utan det skulle krävas att ett större markområde behöver schaktas bort. Detta innebär att mer mark behöver tas i anspråk och ett större vägområde behövs. Vid en sänkning av vägens profil skulle delar av dammvallen behöva schaktas bort. Detta kan påverka hela vallens stabilitet. Även en grundvattensänkning skulle kunna påverka dammvallens stabilitet. Det kan bli nödvändigt med en urgrävning ned till fast morän. En omfattande utredning krävs.

Ett mer komplicerat och arbetsmiljömässigt riskfyllt genomförande skulle krävas, vilket dessutom är kostsammare. Schakt i blöta lösa jordmassor är praktiskt svårt att genomföra, risken för stabilitetsproblem är hög och arbetet skulle endast gå att genomföra vintertid.

Den i arbetsplanen föreslagna vägsträckningen är placerad och utformad så att sandmagasinet inte påverkas.

Eftersom Kiruna kommun anser att den nya vägen måste sänkas ned i sandmagasinet med anledning av det nya stadshuset/den aktuella detaljplanen och med hänsyn till resultatet från den översiktliga utredningen anser Trafikverket därför att detaljplanen påtagligt försvårar tillkomsten av en ny E10 i Kiruna.

Generella synpunkter på handlingarna

Genom hela handlingen anger man att E10 kommer att hamna 170-178 m från stadshuset. Arbetsplanen är inte fastställd. Tills arbetsplanen är fastställd gäller vägkorridoren.

I detaljplanens miljökonsekvensbeskrivning anges att planen kommer att ha marginell påverkan på omgivningen och miljön t ex när det gäller förändringar i grundvattennivån, flöden och dess riktningar. Vi anser att kommunen behöver ta ett helhetsgrepp av hela centrumetableringens påverkan på omgivningen, dvs analysera och beskriva konsekvenserna av planerad markanvändning även utanför/runt om planområdet.

Trafiklösningar bör tas fram samordnat med planeringen för bebyggelsen och olika målpunkter i centrumområdet. De lösningar som väljs bör ha sin grund i en

genomtänkt strategi för hur trafiksystemet bör utformas för att det ska bidra till en samhällsutveckling i riktning mot kommunens uppsatta mål.

Synpunkter på planbeskrivningen

s.3 Förenligt med 3, 4, 5 kap MB, Miljöbalken kap 3

”Miljöbalken 3 kap 8 § innefattar även riksintresset för väg, vilket den nya sträckningen av E10 utgör. Det nya stadshuset kommer att placeras 178 m från Europavägens säkerhetszon.”

Trafikverkets kommentar: Hela vägkorridoren är riksintresse och detaljplanen ligger inom vägkorridoren. Arbetsplanen är inte fastställd, så det är inte säkert att vägen hamnar 178 m från stadshuset. Så länge arbetsplanen inte är fastställd gäller hela korridoren.

Om stadshuset är placerat på 178 m från E10 kan det inte vara så att huset är 178 m från säkerhetszonen. Vad har man räknat med för säkerhetszon?

s.11 Konsekvenser av planens genomförande

”Bedömningen är att riksintresset kommunikation kommer att ha en liten negativ påverkan. Planområdet ligger 178 m från E10...”

Trafikverkets kommentar: Här bör förtydligas att området för detaljplanen ligger inom vägkorridoren, riksintresset för E10.

Trafikverket delar inte bedömningen att detaljplanen har liten påverkan på riksintresset, se ovan.

Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen

s.16 Effekter och konsekvenser för riksintresse E10

Trafikverket har samma kommentarer som för planbeskrivning s.11.

s.21 Figur 10

Trafikverkets kommentar: I figuren anges en säkerhetszon för E10 på 75 m. Hur har man gjort den bedömningen att säkerhetszonen ska vara just 75 m? Det ingår inte i detaljplanen vilken markanvändning som avses mellan stadshuset och E10 därför kan en generell säkerhetszon på 75 meter inte pekas ut.

s.22 Buller, nulägesbeskrivning väg

”Då vägen kommer att vara klar innan större delen av Kirunas nya centrum är färdigbyggt innebär det att bullerreducerande åtgärder, i huvudsak bullerplank, får sättas in där bebyggelse kommer för nära vägen. Beroende på topografi och typ av bebyggelse bör nya bullerutredningar genomföras om bebyggelsen kommer närmare vägen än cirka 150 m, enligt MKB för arbetsplan ny del av väg E10.”

Trafikverkets kommentar: Det som anges i miljökonsekvensbeskrivningen för arbetsplan för ny E10 är en generell rekommendation. Det är varje exploatör som exploaterar mot den nya E10 som själv måste planera, utreda, undersöka, se till att uppfylla gällande riktlinjer för buller, samt bekosta och ansvara för uppförande, drift och underhåll av bullerskyddsåtgärder.

s.23 Buller, effekter och konsekvenser

”Eftersom stadshuset kommer att ligga mer än 150 m från E10 bedömer Trafikverket att en ny bullerutredning för planområdet inte är nödvändig.”

Trafikverkets kommentar: Nej, någon sådan bedömning gör Trafikverket inte. Det som står i miljökonsekvensbeskrivningen för vägarbetsplanen är en generell rekommendation. Som det även står i beskrivningen beror det bl.a. på topografi och typ av bebyggelse.

Det är varje exploatör som exploaterar mot den nya E10 som själv måste planera, utreda, undersöka, se till att uppfylla gällande riktlinjer för buller, samt bekosta och ansvara för uppförande, drift och underhåll av bullerskyddsåtgärder.

Synpunkter på plankartan

Byggnadshöjden är inte plantekniskt reglerad, endast markhöjden är angiven. Högsta byggnadshöjd är dock korrekt återgiven i planbeskrivningen.

På plankartan finns inget höjdsystem angivet. Vad refererar nollplanet mot?

Kommentar:

Kommunen har i detaljplanearbetet utgått från den tänkta sträckningen som ska fastställas första kvartalet 2014. Från den sträckningen till stadshuset är det minst 170 meter, vilket krävs gällande farligt gods och bullerzoner. Det pågår en utredning med syfte att flytta sträckningen av E10 ännu längre bort från planområdet för nya stadshuset, vilket gör att detaljplanarbetet kan fortgå.

Detaljplanearbetet påverkar ett flertal riksintressen; kulturmiljö, ämne och material och kommunikation. Länsstyrelsen är den myndighet som ska se hur kommunerna väger de olika intressena i detaljplanearbetet. Enligt deras yttrande till detta förslag till detaljplan påverkar inte förslaget negativt på riksintresset kommunikation. I Kirunas fall väger riksintresset ämne och material tyngst. Därför sker denna stadsomvandling. Ett riksintresse innebär heller inget byggstopp.

Kiruna kommun har framfört sina synpunkter på gestaltningen för den nya E10:an. Hur E10 kommer att gestaltas påverkar hela området för det nya centrumet, inte bara stadshustomten. Det nya centrumets profil skulle påverkas negativt om E10 skulle få en hög profil. Därför är det viktigt att få ner E10. Vägen skulle bli en alltför stor barriär. E10 sträckningen som ligger i närheten av det nya centrumet kommer att utredas om för att få den optimala vägen, vilket Trafikverket ska utreda en offert för. Sträckningen inom det området kommer att utforma bättre möjligheter att skapa en god bebyggd miljö i det nya centrumet. Den nya arbetsplanen till den nya sträckningen vid det nya centrumet kommer inte att påverka fortsättningen på detaljplanearbetet negativt.

Kiruna kommun håller på med att utreda hur den nya centrumetableringen kommer att se ut. Första etappen av Utvecklingsplanen har godkänts av kommunfullmäktige och andra etappen av nya centrumet och Kiruna kommer att ske i början av 2014.

Många av yttrandets frågeställningar kommer att integreras i arbetet med den fördjupade översiktsplanen och dess MKB för Kiruna C. Även ett flertal hanteras i den arbetsplan som har tagits fram för den nya E10. Gällande grundvattensänkningen är den tillståndspliktig hos Länsstyrelsen och styrs av Miljöbalken.

Det pågår också ett arbete med höjdsättning för det nya Kiruna. Denna utredning är en fortsättning på den geotekniska utredningen som TVAB har gjort tidigare. Utifrån dessa utredningar kommer en geohydrologisk modell att utformas.

Trafikverkets synpunkter gällande plankartan kommer att justeras.

13. Sokab, 2013-09-02

Vi arbetar med lösningsmedel och Isocyanater och därmed utsläpp av det.

Enligt förslag till placering av nya stadshuset så kommer Sokab att hamna mycket nära stadshuset, ca 150-200 meter, vilket är olämpligt med tanke på våra utsläpp och det skulle förmodligen måste göras investeringar i någon typ av rening av utsläppen från Sokab alternativt flytta.

Vi har idag en utsläppshöjd av 1,5 ggr byggnadens högsta höjd samt ett avstånd till närmaste bostadsbebyggelse på 500 meter enligt rekommendation.

Jag vill att ni bekostar en utredning av dessa frågor, en konsekvensanalys för Sokabs fortsatta existens på fastigheten.

Kommentar: Detaljplanen för Linbanan 1 möjliggör för den första byggnaden i det nya centrumet. I vidare arbete med nya Kiruna centrum kommer fastigheten Likriktaren 1 där Sokab idag ligger att inta en sakägarställning. Kommunen har inte tagit ställning i frågan gällande konsekvensanalyser för företag som kommer att bli påverkade av arbetet med det nya centrumet. Frågan skickas vidare till översiktsplaneringen och arbetsgrupp för stadsomvandlingen och dess styrgrupper.

Det har utförts geotekniska utredningar inom planområdet och i de stickprov som har utförts finns det inga resultat som omöjliggör genomförandet av detaljplaneförslaget. I en punkt öster om planområdet har föroreningar påträffats och om detta område ska exploateras bör kompletterande riktade provtagningar göras.

14. Privatperson 1, 2013-07-21

Kiruna kommun har gett sig in på en vanskelig väg med sin avsikt att utforma den nya staden enligt ett förslag som bygger på funktionalitet och utbyggbarhet snarare än på variation och trevnad. Raka gatuvyer och fyrkantiga kvarter är sällan roliga, utan monotona och trista. Det nya läget för stadskärnan är mindre gynnsamt än det nuvarande och det som tappas i form av utsikt och vindlande gator bör ha kompenseras med levande stadsplanering och spännande arkitektur.

Om man ska få liv i den tänkta stadskärnan behöver gatunätet mjukas upp med vinkeländringar i rutmönstret och höjdförskjutningar av gator och byggnader. Byggnaderna bör vara av varierande form, färg och struktur, till det behövs ett flertal arkitektkontor involveras. Öppna stadsrum så som parker, tog och grönområden är viktiga för att skapa utblickar och undvika en stel, kompakt stadsbild. En levande stad har rytm och variation i stadslandskapet och gör på så sätt staden mindre sårbar för framtida förändringar.

Landmärken är viktiga accenter, allt behöver inte vara spektakulärt men några märkesbyggnader ger tyngd och stadslegitimitet. Framför allt behövs några högre hus (inte bara ett) för dynamiken och framåtanda. Några förtätade områden där småskalighet, gemyt och mystik skapas är också utmärkande för en levande stad. Man bör titta i backspegeln för att förädla det som är typiskt Kiruna, så som fjäll, samekultur och gruvstad. Stadens nuvarande arkitektur bör avspegla på något sätt, t.ex. de typiska taken av Gustav Wickman och de starka primärfärgerna på husen.

Kiruna kan mycket väl inom några år ha stora utländska aktörer som gått in i gruv- och rymdnäringen med medföljande invandring, jag tycker man redan nu ska ge staden en främmande touch genom att låta icke-svenska arkitekter göra sina avtryck i staden.

Varför inte låta sig influera av japansk arkitektur med sina asymmetriska former, något som lämpar sig väl i fjällnära terräng.

Närmast står nu frågan om det nya stadshuset för dörren. Detta är en av de märkesbyggnader som sätter sin prägel på staden och pekar ut framtida inriktning. Jag har inte satt mig in i de 5 förslagen som tävlar om uppgiften, däremot är jag väl insatt i problematiken med det nuvarande stadshuset Igloos framtid. Oavsett vad som händer med Igloo tycker jag att det nya stadshuset ska vara djärvt och tidlöst, det får ej kännas gammalt om 20 år. Huset ska vara en representant för den nya staden snarare än för kommunal förvaltning och med tanke på det inrutade gatunätet är det en fördel om det nya huset inte är allt för rätvinkligt. Att införliva det gamla huset i det nya ser jag som en hopplös uppgift, det ger varken rättvisa åt det nya eller gamla, endast en symbolisk handling. Igloo bör återuppstå i samma form och volym som idag, möjligen i andra änden av staden mot fjällen.

Kiruna är en stad med världsrykte, knappast någon stad i Sverige (och världen) har sådan udda framtoning, att förutsätta chansen att stärka den bilden vore ett stort misstag. Ju mindre svensk den nya staden blir desto intressantare framstår det för alla turister som väljer mellan exotiska platser så som Kapstaden, Venedig och Marrakech. Vad jag skulle vilja varna för är göra Kiruna till en "gullig, snäll" stad; Kiruna är en rå, osentimental stad där geografins utsatthet och befolkningens kärvhet genomsyrar atmosfären. Jag har sett några mindre lyckade försök att mjuka upp stadsbilden i dagens centrum med små söta skulpturer/installationer, låt oss slippa sånt framöver. Less is more.

Motto för den nya staden; unik och varierad. Astonish me!

Kommentar: Det pågår ett arbete mellan kommunen och White m.fl. gällande det nya centrumets utformning. Etapp 1 av utvecklingsplanen har godkänts av kommunfullmäktige. Etapp 2 är under arbete och kommer att fastställas 2014. Stadshustävlingen har avgjorts och stadshustomten är gestaltad utifrån det vinnande förslaget Kristallen.

Ditt yttrande kommer att hänvisas vidare till organisationen som har hand om stadsomvandlingsfrågor.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljö- och Byggnämnden föreslås godkänna samrådsredogörelsen enligt punkterna ovan och att detaljplanen får ställas ut för granskning:

- Planhandlingarna ändras och kompletteras enligt Kiruna Airport, LKAB och Bergsstatens yttrande.
- Planhandlingarna förtydligas gällande den tekniska försörjningen.
- Planhandlingarna tydliggörs gällande totalhöjden på byggnaden inom planområdet.

Upprättad av

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Plan- och bygglovskontoret

2014-02-05

Therese Olsson
Planarkitekt
Kiruna kommun

Bilaga: Länsstyrelsen yttrande